

2010. február 10., szerda

23. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy tevékenyen támogassák a médiapluralizmus javítására irányuló kezdeményezéseket, és üdvözli a fárszi nyelvű európai hírek közvetítésével kapcsolatos, már elkezdett projekt terén tett előrelépést;

24. felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy tegyen azonnali lépéseket, és tiltsa meg az európai vállalatoknak a megfigyelési technológiák olyan kormányoknak és országoknak – például Iránnak – történő exportálását, amelyek azokat az emberi jogok megsértéséhez használják;

25. felszólítja a Bizottságot, hogy hozzon létre Teheránban egy európai uniós delegációt;

26. felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze és az európai bevándorlási politika keretében dolgozzon ki további intézkedéseket az iráni emberi jogi aktivisták aktív védelmére;

*

* *

27. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a főképviselőnek, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ főtitkárnak, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának, valamint az Iráni Iszlám Köztársaság kormányának és parlamentjének.

A Jemenben kialakult helyzet

P7_TA(2010)0017

Az Európai Parlament 2010. február 10-i állásfoglalása a jemeni helyzetről

(2010/C 341 E/04)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Jemennel foglalkozó 2010. január 27-i magas szintű tanácskozáson az elnök által tett nyilatkozatra,
- tekintettel a Külügyek Tanácsának Jemenről szóló 2010. január 25-i és 2009. október 27-i következtetéseire,
- tekintettel a soros elnökség által az egyre romló jemeni helyzettel kapcsolatban az EU nevében tett 2009. október 27-i nyilatkozatra,
- tekintettel az Európai Közösség Jemennel kapcsolatos, a 2007–2013-as időszakra szóló stratégiai dokumentumára,
- tekintettel a Perzsa-öböl menti államokkal, többek között Jemennel fenntartott kapcsolatokért felelős küldöttsége által 2009. február 22–25. között Jemenben tett látogatás eredményére,
- tekintettel az Európai Unió 2006. szeptember 26-i választási megfigyelő küldöttségének zárójelentésére,
- tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (4) bekezdésére,

A. mivel az általános politikai, biztonsági és gazdasági-társadalmi helyzet hosszú ideje egyre romlik Jemenben, ami komoly aggodalmakat vet fel a nemzetközi közösségben,

2010. február 10., szerda

- B. mivel egy al-Kaida-szervezet vállalta a felelősséget a nigériai terrorista, Umár Farúk Abdulmuttab sikertelen merényletkísérletéért, aki 2009 decemberében egy repülőgépet akart felrobbantani Detroit felett, és aki azt állította, hogy egy jemeni al-Kaida-táborban képezték ki és látták el felszereléssel; mivel a jemeni biztonsági helyzet további romlása eredményeként az ország könnyen a terroristák és felkelő csoportok, különösen az al-Kaida menedékhelyévé válhat, ahonnan a következő terrorista merényleteket tervezik, szervezik és finanszírozzák,
- C. mivel a biztonsági helyzetet a zajdi síita hívők ellen az északi Szaada tartományban folyó polgárháború, valamint az ország déli részén zajló szeparatista villongások tovább súlyosbítják,
- D. mivel Jemenben a terrorizmus már 2001. szeptember 11. előtt is igen elterjedt volt – amit jól példáz az al-Kaida 2000. október 12-i jemeni támadása a USS Cole ellen –, és mivel 2007 óta elharapózott a terrorizmus Jemenben és számos merényletet követek el az országban olajvezetékek, olajfinomítók, kormányzati épületek, követségek (köztük az olasz és az amerikai), hajók és turisták ellen,
- E. mivel a Szaada tartományban folyó helyi harcok regionális dimenziót öltöttek azáltal, hogy a szaúdi katonai erők a szaúdi-jemeni határon való behatolásukat követően összecsaptak a felkelőkkel és a felkelők támaszpontjait megtámadták; mivel a jemeni kormány állítása szerint külső síita csoportok támogatják az ország északi részén működő lázadó mozgalmakat,
- F. mivel a jemeni hadsereg és a síita lázadók között a Szaada északi tartományban 2004 óta dúló összecsapások azt eredményezték, hogy több mint 175 000 embernek kellett elhagynia lakóhelyét, és a térségben humanitárius válság alakult ki,
- G. mivel Jemen a világ egyik legszegényebb országa; mivel a 2008-as élelmiszerválság erősen sújtotta a jemeni népesség szegényebb rétegeit, míg a globális pénzügyi válság – különösen az olajbevételek csökkenése – az államháztartásra gyakorolt tarthatatlan nyomást, amelyet tovább fokozott a régóta esedékes gazdasági és adóreformok csupán korlátozott mértékű életbe léptetése,
- H. mivel az ország bevételének 75 %-át adó jemeni olajtartalékok közel állnak a kimerüléshez, és mivel a készletek kimerülését követően nem sok megoldás kínálkozik fenntartható gazdaság megvalósítására,
- I. mivel Jemen komoly problémákkal, köztük súlyos vízhiánnyal küzd, amelyet többek között a növekvő háztartási fogyasztás, a rossz vízkezelési politika, a korrupció, a forráskezelés hiánya és a pazarló öntözési technikák okoznak; mivel a kormány becslései szerint a vízkitermelés 99 %-a illegális,
- J. mivel a jemeni élelmiszer- és víztartalékok hiányának problémáját tovább bonyolítja, hogy a népesség nagyban függ a sok öntözést igénylő, jól jövedelmező qattól, amelynek termesztése olyannyira elterjedt, hogy a jemeni vízforrások mintegy 40 %-át emészti fel; mivel az ország nettó élelmiszer-importőrré vált,
- K. mivel a kalózkodás felerősödése az Ádeni-öbölben, valamint a Szomáli-félsziget felől folyamatosan érkező bevándorlók tovább veszélyeztetik az ország stabilitását,
- L. mivel a Jemen és Dzsibuti közti, 32 km széles Báb el-Mandeb szoros jelentős stratégiai szereppel bír, mivel 3,3 millió hordó olaj (a napi világtermelés 4 %-a) halad át a szoroson naponta,
- M. mivel 2004 óta az EU több mint 144 millió euró értékű támogatást nyújtott Jemennek, amelynek legnagyobb része fejlesztési célú támogatás volt, továbbá az EU programokat működtet a jemeni rendőrség és parti őrség támogatása céljából,
- N. mivel a repülőgép elleni sikertelen detroit-i bombamerényletet követően a brit és az amerikai kormány bejelentette, hogy jelentősen növelni fogja a Jemennek nyújtott katonai és **fejlesztési** támogatást, valamint vállalja egy jemeni speciális terrorizmuselhárító rendőri egység közös finanszírozását, illetve a jemeni parti őrség támogatását,

2010. február 10., szerda

- O. mivel az eredetileg 2009 áprilisára tervezett parlamenti választásokat azért halasztották el 2011-re, hogy a hatóságok végrehajthassák a választási rendszer szükséges reformját; mivel ennek érdekében még nem történtek kézzelfogható lépések,
- P. mivel a demokrácia, az emberi jogok és az igazságszolgáltatás függetlenségének kérdése továbbra is komoly aggodalmakra ad okot Jemenben; mivel ismeretesek olyan esetek, amikor újságírókat és emberi jogi aktivistákat üldöztek; mivel a nők helyzete különösen nehéz az oktatáshoz való egyre nehezebb hozzáférés és az aktív politikai részvétel hiánya miatt,
- Q. mivel 2009. júniusi elrablásuk óta továbbra is hat európai polgárt – öt német és egy brit állampolgárt – tartanak túszként az országban, miközben ugyanazon csoport három másik tagját közvetlenül elrablásuk után holtan találták meg;
1. mély aggodalmát fejezi ki a Jemenben régóta fennálló és egyre súlyosbodó biztonsági, politikai és gazdasági-társadalmi problémák miatt; kéri a nemzetközi közösséget, hogy tegyen komoly erőfeszítéseket a jelenlegi válság kieleződésekének megakadályozására, valamint annak érdekében, hogy lépések történjenek az egységes, stabil és demokratikus Jemen megteremtése felé;
 2. üdvözli a 2010. január 27-én Londonban tartott, Jemennel foglalkozó nemzetközi tanácskozás eredményét, többek között az Öböl-menti Együttműködési Tanács főtítkárnak bejelentését, mely szerint 2010. február 22–23-án Rijádban ő lesz a házigazdája Jemen öböl-menti és más partnerei találkozásának, illetve üdvözli a jemeni kormány azon kötelezettségvállalását, hogy folytatja reformprogramját és tárgyalásokat kezdeményez egy IMF-programmal kapcsolatban; üdvözli továbbá a nemzetközi közösség azon kötelezettségvállalását, hogy támogatja a jemeni kormányt az al-Kaida és a terrorizmus más formái elleni küzdelemben, miközben ismételtlen hangsúlyozza, hogy támogatja az egységes Jement és tiszteletben tartja az ország szuverenitását és függetlenségét;
 3. meg van győződve arról, hogy a jemeni biztonságot és stabilitást csak politikai és gazdasági-társadalmi reformok útján lehet elérni; ezért felhívja a jemeni kormányt, hogy tartsa tiszteletben a nemzetközi közösség felé vállalt kötelezettségeit, és erősítse a nemzeti politikai és gazdasági reformfolyamatot azzal a céllal, hogy elmélyítse a demokráciát és javítsa az emberek életfeltételeit;
 4. üdvözli és támogatja a Bizottság, a Tanács és a jemeni kormány közötti aktív együttműködést, különösen a fejlesztés, a rendőrség, az igazságszolgáltatás, a határellenőrzés, az emberkereskedelem elleni intézkedések, a tengeri biztonság, a terrorizmus elleni küzdelem és az intézményfejlesztés terén; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy erősítse tovább a Jemennel folytatott kétoldalú kapcsolatokat, és hogy vizsgálja meg, melyek az EU hozzájárulásának leghatékonyabb módjai a biztonság és a politikai helyzet javítására az országban;
 5. ismételtlen kéri, hogy Szaada tartományban haladéktalanul hirdessenek tűzszünetet és Dél-Jemenben vessenek véget az erőszaknak, és azon nézetének ad hangot, hogy tartós békét csak átfogó politikai megoldással lehet elérni; mély aggodalmát fejezi ki az egyre romló észak-jemeni humanitárius helyzet miatt; valamennyi felet felhívja, hogy tartsa tiszteletben a nemzetközi humanitárius jog alapján fennálló kötelezettségeit és feladatait, hogy védelmet nyújtson a térségben élő civil lakosságnak, illetve hogy tegye lehetővé, hogy a humanitárius segély és segítség elérje az érintett területeket;
 6. felhívja a jemeni kormányt, hogy tartózkodjon az országban élő valamennyi etnikai és vallási csoport elleni bármilyen diszkriminációtól, és hogy politikáiban vegye figyelembe az összes állampolgárának közös érdekét; hangsúlyozza, hogy a terroristaellenes fellépéseket és intézkedéseket nem szabad politikai célokra felhasználni, különösen pedig politikai ellenfelekkel, újságírókkal és emberi jogi jogvédőkkel szemben visszaélni azokkal;
 7. aggodalmának ad hangot az al-Kaida hosszú ideje tartó és egyre fokozódó jemeni jelenléte miatt, és hangsúlyozza, hogy a kézzelfogható fellépés hiánya a központi kormányzó hatóság további gyengülésével és Jemen, valamint a környező térség olyan fokú stabilitásvesztésével járhat, mint amilyen Szomáliában tapasztalható, ami pedig alkalmat teremthet az al-Kaida által irányított vagy ösztönzött szélsőségesek számára az újrászerveződésre, a szervezkedésre, a kiképzésre és a jemeni területen belüli vagy kívüli terrorista műveletek lebonyolítására;
 8. felhívja a jemeni hatóságokat, hogy hajtsák végre az ország emberi jogi helyzetének javításához szükséges reformokat, különösen a média szabadságának, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jognak, illetve a férfakkal és nőkkel való egyenlő elbánásnak a garantálása révén;

2010. február 10., szerda

9. hangsúlyozza a független igazságszolgáltatás jelentőségét, amely rendelkezik az emberi jogok megsértése – beleértve az önkényes letartóztatások és kínzások – miatti felelősségre vonáshoz szükséges erőforrásokkal és hatáskörrel; sürgeti a jemeni kormányt, hogy gondoskodjon arról, hogy a független humanitárius ügynökségek minden jemeni fogva tartási helyhez hozzáférhessenek, valamint hogy megszűnjenek a magán vagy engedély nélküli fogva tartási helyek;
10. arra ösztönzi valamennyi politikai erőt Jemenben, hogy lépjen túl az alapvető politikai reformokról szóló tárgyalásokban kialakult jelenlegi patthelyzeten; hangsúlyozza a 2011-es választások megrendezésének jelentőségét, és valamennyi politikai pártot arra ösztönzi, hogy a választási rendszer javításához és a demokrácia elmélyítéséhez szükséges intézkedéseket rögzítő megállapodásaikat tartsák be, különös figyelemmel az EU választási megfigyelő küldöttségének a 2006. évi demokratikus elnök- és helyhatósági választásokat követően megfogalmazott ajánlásaira; felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a Parlamenttel szoros együttműködésben kövesse nyomon az alkotmány és a választási törvény reformjának folyamatát, amely a parlamenti választások elhalasztását eredményezte;
11. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, valamint létrejöttét követően az európai külügyi szolgálatot, hogy Jemennel szemben mielőbb alkalmazzon összehangolt és átfogó uniós megközelítést a tagállamok által nyújtott segítség és fejlesztési támogatás megkettőzésének és átfedéseinek elkerülése érdekében; rámutat arra, hogy az EU által végzett koordináció elengedhetetlen ahhoz, hogy Jemenben megvalósuljon az adományozók globális összehangolása, amelyre nagy szükség van;
12. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy a többi nemzetközi szereplővel együttműködésben nyújtson nagyobb fejlesztési támogatást Jemennek azzal a céllal, hogy stabilizálják a politikai helyzetet, illetve hogy javítsák az országban a gazdasági helyzetet és a lakosság életfeltételeit; kéri különösen, hogy fordítsanak figyelmet a stabilitási eszköz hatálya alá tartozó rendkívüli támogatási intézkedésekre, valamint a fejlesztési együttműködési eszköz keretében indítandó egyedi oktatásfejlesztési programra; üdvözlö, hogy az Öböl-menti Együttműködési Tanács készen áll, hogy továbbfejlessze Jemennel fennálló kapcsolatait; felhívja a jemeni kormányt, hogy az adományozókkal szoros együttműködésben biztosítson fokozottabb támogatási hatékonyságot megfelelő koordináció, elosztás és végrehajtási mechanizmusok útján;
13. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot annak biztosítására, hogy a nemzetközi közösség által, és különösen az Európai Unió költségvetéséből nyújtott segélyt olyan projektek támogatására fordítsák, amelyekből a lehető legtöbb ember közvetlenül részesül, és amelyek hatékonysága a helyszínen értékelhető; e tekintetben üdvözlö, hogy teljes jogú uniós küldöttség létrehozását Szanaában;
14. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy hajtson végre egy Jement támogató különleges segítségnyújtási programot, amely magában foglalná jemeni köztisztviselőknek az EUJUST LEX tapasztalatain alapuló képzését és oktatóknak a jemeni központi és helyi közigazgatásba való kihelyezését, oly módon, hogy mindez erősítse és kiegészítse az egyéb nemzetközi erőfeszítéseket;
15. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy segítsen az Egyesült Államoknak és Jemennek a Guantánamóban vádemelés nélkül fogva tartott jemeniek hazaszállításában és letelepítésében, beleértve azt a 40 jemenit, akiknek szabadon bocsátását az USA kormány a már előkészítette;
16. felhívja a jemeni hatóságokat, hogy fokozzák az ország területén fogva tartott hat európai tús szabadon bocsátására irányuló erőfeszítéseiket;
17. felkéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy az eljárás minden szakaszában teljes körűen és haladéktalanul tájékoztassák az Európai Parlamentet valamennyi fejleményről és tárgyalásról, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 218. cikkében előírtaknak megfelelően;
18. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Öböl menti Együttműködési Tanács főtitkárának, valamint a Jemeni Köztársaság kormányának és parlamentjének.